

URTX

L'ESTAT DEL TURISME CULTURAL A L'URGELL

**Francesca Bardají Santiveri, Ester Corbella Sambola,
Modest Corbella Sambola, Jaume Espinagosa Marsà,
Elisa Ferrer Elies, Eduard Ribera Pujol, Oriol Saula Briansó**

L'ESTAT DEL TURISME CULTURAL A L'URGELL

**Francesca
Bardaji
Santiveri**

**Ester
Corbella
Sambola**

**Modest
Corbella
Sambola**

**Jaume
Espinagosa
Marsà**

**Elisa
Ferrer Elies**

**Eduard
Ribera Pujol**

**Oriol
Saula Briansó**

Abstract

En este artículo sobre el estado del turismo cultural en la comarca del Urgel se describen los principales atractivos turísticos de la zona: castillos, museos, paisajes, ferias, rutas... Además de diferentes servicios relacionados directamente con el turismo, como pueden ser: los restaurantes y hoteles, las oficinas de información turística. Finalmente, se dan a conocer las principales conclusiones del estudio de dinamización turística de la comarca, sus puntos fuertes y las carencias más notables.

This article about the state of cultural tourism in the Urgell district describes the area's main tourist attractions: castles, museums, landscape, fairs and routes, as well as various services directly related to tourism, such as restaurants, hotels and tourist information offices. Finally, it presents conclusions from the study into the promotion of tourism in the district, its strong points and most important weaknesses.

Paraules clau

Turisme, cultura, Urgell, 2006.

1. Introducció

La comarca de l'Urgell està situada a la Depressió Central Catalana i és una cruïlla de comunicacions entre la costa tarragonina, el Pirineu, les comarques lleidatanes i l'àrea metropolitana de Barcelona. Administrativament parlant, la conformen un total de vint municipis, vint-i-un pobles agregats i dues entitats municipals descentralitzades (EMD). La seva extensió és de 586,91 km² i té una població de 33.100 habitants. El 2006 Tàrrrega, capital de l'Urgell, sobrepassa els 15.600 habitants.

L'Urgell, tot i estar fora dels destins turístics majoritaris de Catalunya, atesa la seva situació geogràfica al pla de Lleida, és una zona de pas, però que compta, no obstant això, amb un ric patrimoni cultural. Dins d'aquest llegat hi tenim representats jaciments arqueològics,

amb poblats ibèrics com el Molí d'Espígol de Tornabous i els Estinclells de Verdú; diversos castells en bon estat de conservació, com són el de Verdú o el de Montclar d'Urgell; un ric llegat d'arquitectura religiosa que abraça tots els estils, des del romànic al neoclàssic, amb exemples dins del romànic com l'església de Sta. Maria d'Agramunt i la de Sta. Maria de Vilagrassa; un patrimoni força notori pel que fa al patrimoni industrial, amb edificis emblemàtics com la Farinera Balcells i el futur museu d'agricultura i indústria Cal Trepal de Tàrrrega i altres indústries plenes de possibilitats en l'àmbit museogràfic; museus com el Comarcal de l'Urgell a Tàrrrega, l'Espai Guinovart i Lo Pardo d'Agramunt o el Museu de Joguets i Autòmats de Verdú; un patrimoni etnogràfic també ric, amb casos únics com la terrissa negra de Verdú; un patrimoni natural amb un atractiu propi: la vall del riu Corb i diferents zones del canal d'Ur-

gell i una rica i variada gastronomia amb productes agroalimentaris de qualitat com el torró d'Agramunt que disposa de la Indicació Geogràfica Protegida, vins amb Denominació d'Origen Costers del Segre, oli d'oliva amb Denominació d'Origen Protegida les Garrigues, i altres productes com els panadons, els cócs, els embotits casolans, els formatges artesans o la fruita fresca i els fruits secs.

Els antecedents que tenim dels intents de la ciutat de Tàrraga de portar turisme cultural a la capital de l'Urgell es remunten a l'any 1932 quan "la Sociedad de Atracción de Forasteros" va editar el llibre de Valeri Serra Boldú sobre Tàrraga. L'any 1934 la ciutat de Tàrraga va estar representada amb un estand a la Fira de Mostres de Barcelona, amb ocasió del Saló de Turisme al congrés de Turisme celebrat a Barcelona, on també es presentà una ponència. Tàrraga va ser l'única localitat de Lleida que va ser present en aquest Saló.

En els darrers anys Tàrraga i la comarca han endegat múltiples iniciatives per promoure l'Urgell. Aquestes iniciatives, promogudes i gestionades pel Consell Comarcal de l'Urgell, pels ajuntaments de la comarca, per entitats públiques de caire cultural, per empreses, per entitats privades i per associacions culturals sense ànim de lucre han estat molt diverses: rutes i itineraris culturals, promoció de monuments i recursos de les diferents localitats, creació i manteniment de fires, aplecs i festes populars, creació de museus i espais culturals, creació d'empreses i allotjaments de turisme rural, etc.

L'any 2005 s'ha dut a terme un pla de desenvolupament turístic de l'Urgell per tal d'estudiar les mancances i oportunitats que presenta la zona i arribar a una planificació de l'activitat turística per tal d'encaminar-la vers un creixement exitós i sostenible a la vegada.

Amb aquest treball s'analitza el producte turístic actual per tal de detectar els punts febles que cal millorar i els punts forts existents que necessiten més difusió.

El turisme rural i sobretot el turisme d'interior ha de fonamentar el seu principal atractiu en el patrimoni cultural i natural i en la tranquil·litat de les zones rurals. La comarca també disposa d'una gran oferta lúdica de festes, fires i mercats que funcionen com a reclam per allargar l'estada del visitant.

La rica gastronomia, els productes agroalimentaris i l'artesania són altres recursos turístics que cal potenciar i utilitzar com a eina de promoció perquè el turista visiti l'Urgell.

En aquest treball s'estudien diferents temes: el nivell d'implicació municipal i el de la pròpia població local, l'interès dels empresaris de l'oferta complementària, també dels empresaris dels allotjaments i restaurants. Amb la correcta coordinació i cooperació del sector turístic públic i privat l'Urgell pot convertir-se en una de les zones més visitades ja que disposa d'un ampli ventall d'opcions turístiques per captar l'atenció del visitant.

El dia 13 de setembre de 2005 es van presentar al Consell Comarcal de l'Urgell les principals conclusions d'aquest pla. Hi van assistir responsables de diferents sectors: ajuntaments, museus, hotelers, tècnics de turisme...

El treball ha estat realitzat per la tècnica de turisme i AODL del Consell Comarcal de l'Urgell.

2. Relació de les iniciatives més destacades i reeixides pel que fa al turisme cultural a l'Urgell

2.1. Rutes culturals a la comarca

2.1.1. La Ruta del Cister

Vallbona de les Monges constitueix el cenobi femení més important de la Corona catalano-aragonesa entre els segles XII i XV. A part de Vallbona, l'Urgell conserva les restes de tres monestirs cistercencs més: Vallsanta i la Bovera, dins del terme municipal de Guimerà i el Pedregal al Talladell, dins el terme municipal de Tàrraga.

La Ruta del Cister va ser iniciada l'any 1989, fruit de la col·laboració entre tres consells comarcals que tenien ubicat en el seu territori un monestir cistercenc: Vallbona a l'Urgell, Poblet a la Conca de Barberà i Santes Creus a l'Alt Camp. L'objectiu principal d'aquesta col·laboració era promoure iniciatives conjuntes que permetessin la diversificació econòmica del territori a partir de fomentar l'activitat turística en els seixanta-cinc municipis que integren La Ruta del Cister.

Després de setze anys, La Ruta del Cister ha esdevingut una destinació i una marca turística de referència en l'àmbit del turisme cultural en un entorn rural a Catalunya. Una modalitat turística que ja ha deixat de ser un complement a altres models majoritaris i tradicionals per esdevenir una oferta consistent per si mateixa. La Ruta del Cister és una expressió que va més enllà d'una línia que uneix els tres monestirs: és una expressió que vol identificar història, patrimoni, monestirs, territori, municipis, oferta cultural, natura i paisatge, gastronomia, allotjaments, festes i

**Vista general
de Vallbona
de les Monges.**

(Arxiu Fotogràfic del
Consell Comarcal
de l'Urgell).

fires, tradicions, productes agroalimentaris, art i artesanía i serveis turístics de qualitat.

La gestió de la marca turística ha anat evolucionant des del disseny de les primeres accions conjuntes entre els tres consells comarcals fins a la formalització d'un conveni de col·laboració l'any 2001, en virtut del qual, és un dels consells qui alternativament porta la gestió operativa a partir de les estratègies i l'elaboració del Pla anual d'actuacions aprovats per la Comissió executiva integrada pels presidents dels tres consells comarcals i la Comissió tècnica en la qual intervenen els tècnics de turisme de les tres comarques.

En aquests moments, La Ruta del Cister està portant a la pràctica el Projecte de Dinamització i Desenvolupament Turístic, Impuls 2005-2007 amb el suport institucional de la Generalitat de Catalunya i de les diputacions de Lleida i de Tarragona a més de les aportacions dels tres consells comarcals. Així mateix, ha tingut el reconeixement de la Unió Europea com un Projecte de Cooperació interterritorial, en el marc dels programes Leader i Proder.

El dia 7 de maig de 2005 va tenir lloc al monestir de Poblet l'acte institucional de presen-

tació del projecte 2005-2007 de La Ruta del Cister, el qual té per objectiu no només potenciar les visites als monestirs, sinó també impulsar el desenvolupament turístic de la zona: més informació turística, senyalització de rutes, itineraris i exposicions divulgatives, concerts, campanyes de sensibilització, etc. A l'acte hi van assistir els presidents dels tres consells comarcals: el conseller d'Agricultura, Antoni Siurana; el conseller de Comerç, Turisme i Consum, Josep Huguet, i la consellera de Cultura, Caterina Mieras. També les Diputacions de Lleida i Tarragona van ser-hi representades amb els seus respectius presidents.

Els objectius establerts en el projecte per al període 2005-2007 són:

1. Enfortir la marca La Ruta del Cister, ampliar-la cap a nous productes i protegir-la d'usos inadequats.
2. Implantar models de qualitat en els productes i serveis turístics per augmentar el grau de satisfacció del visitant.
3. Millorar el grau de coneixement i d'identificació de la població local amb la marca, els con-

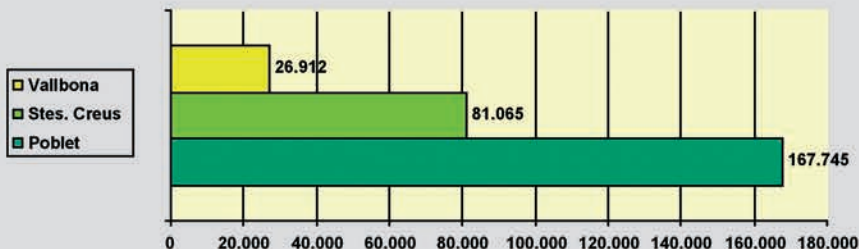
Nombre de visitants als monestirs de la Ruta del Cister Poblet – Santes Creus – Vallbona

Resum històric de 1989 a 2005

ANY 2005. TOTAL VISITANTS = 275.722

Any 2005. Total Entrades conjuntes = 3.497 (aquesta xifra ja està inclosa en els totals anteriors)

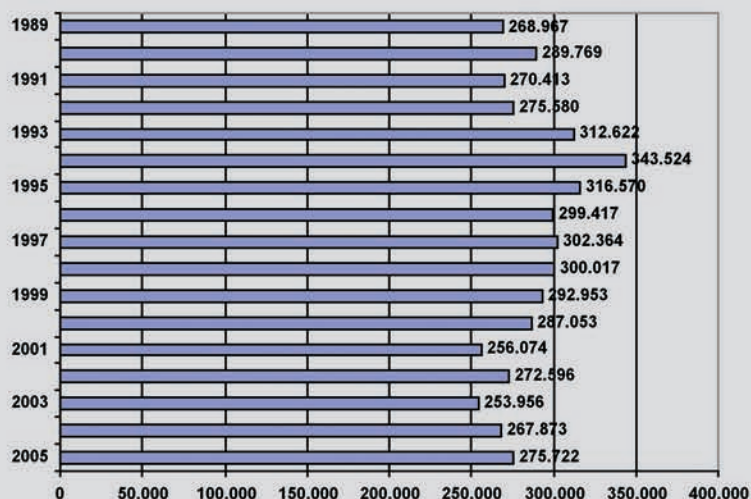
L'entrada conjunta és una eina per promocionar conjuntament els tres monestirs que formen La Ruta del Cister, la qual permet al turista visitar els tres monestirs a un preu més baix (7 €), amb lliure data de visita.

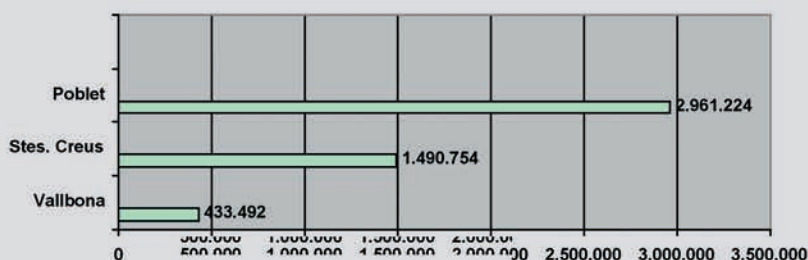
EVOLUCIÓ TOTAL DE VISITANTS ALS TRES MONESTIRS DE LA RUTA DEL CISTER 1989 - 2005

Total visitants = 4.885.470

Respecte a l'any 2004
s'ha donat un increment d'un 3%.

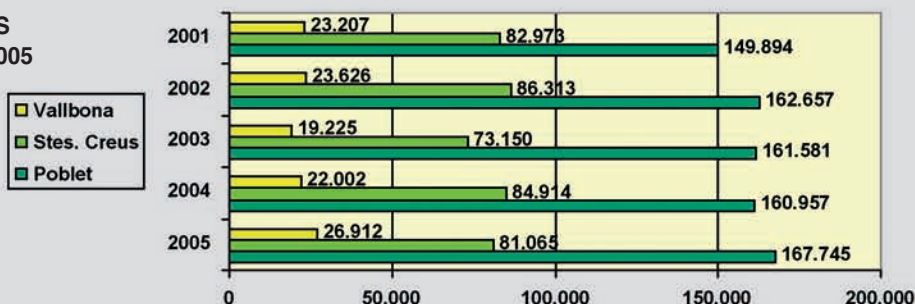

NOMBRE TOTAL DE VISITANTS A CADA MONESTIR 1989 - 2005

EVOLUCIÓ DE VISITANTS PER MONESTIRS 2001-2005

Respecte a l'any 2004:
Vallbona + 22%
Stes. Creus - 4,75%
Poblet + 4%

**Interior del castell
de Montclar.**

(Arxiu Fotogràfic del
Consell Comarcal
de l'Urgell).

- tinguts i les iniciatives de La Ruta del Cister.
4. Promoure la creació de nous productes i serveis turístics que permetin estades de més d'un dia.
 5. Incorporar i prestigiar els espais naturals i el paisatge a l'oferta turística.
 6. Millorar l'accessibilitat i la senyalització de les infraestructures viàries.
 7. Reforçar l'estructura de gestió de la marca amb la participació dels agents econòmics i socials implicats.
 8. Promoure iniciatives de promoció individualitzada de cada una de les tres comarques de La Ruta del Cister.

Aquests objectius només són assolibles amb la implicació de totes aquelles persones, empreses i institucions que des de l'acció més petita a les grans aportacions puguin contribuir al desenvolupament del sector turístic que, en unes comarques rurals en procés de transformació, pot col·laborar a la diversificació de l'economia d'una manera significativa i amb projecció de futur.

Durant aquest any 2006 i dins el programa d'actuacions de La Ruta del Cister, està previst realitzar la senyalització de La Ruta del Cister com una de les actuacions destacades. La finalitat de l'actuació és realitzar un impacte de la marca La Ruta del Cister en el territo-

ri, en els 65 municipis de les tres comarques, l'Alt Camp, la Conca de Barberà i l'Urgell. També es pretén amb aquesta actuació, identificar els municipis amb la marca i així donar a conèixer que la Ruta del Cister no és només la visita als tres monestirs, sinó també tot un conjunt de recursos turístics que s'ubiquen en els municipis de les tres comarques i reafirmar que tots els pobles de les tres comarques són de La Ruta del Cister.

Aquesta senyalització consisteix en dos elements de 90 X 90 cm que es col·locaran a les entrades dels municipis i de les pedanies. El projecte preveu la ubicació dins del nucli urbà per tal d'identificar municipi amb la marca La Ruta del Cister.

En el cas concret de l'Urgell, l'Estudi per a la Dinamització Turística de la comarca promogut pel Consell Comarcal de l'Urgell és un bon exemple de com La Ruta del Cister pot ser un marc idoni per canalitzar moltes de les estratègies de desenvolupament turístic dels municipis de la comarca.

Per altra part, el mes d'abril de 2005, es va fer una Jornada de tècnics i responsables de turisme de la Ruta del Cister (Oficines de Turisme, Museus, Guies, Dinamitzadors...), a la qual hi van assistir 25 tècnics, per intercanviar opinions i parlar dels objectius del Pla 2005-2007 de La Ruta del Cister. El mes de juliol va tenir lloc a la comarca de l'Urgell una segona

Vista del castell de Verdú.
 (Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

reunió de tècnics de turisme de La Ruta, per tal de donar a conèixer a tots els professionals que han de donar informació, els recursos existents i així copsar els atractius turístics de la comarca visitant-la i d'aquesta manera oferir la informació de primera mà. Es van visitar les poblacions d'Agramunt, Bellpuig i Verdú.

En el conveni de col·laboració entre els consells comarcals de l'Alt Camp, la Conca de Barberà i l'Urgell i els organismes autònoms de desenvolupament de l'Alt Camp i de la Conca de Barberà es preveu la creació d'una Assemblea General Consultiva a la qual es convoquen representants de les institucions i dels agents socials i econòmics vinculats al turisme. L'Assemblea va tenir lloc a la Casa de Cultura del municipi de Valls el mes de desembre de 2005, on més de 50 persones van assistir-hi i on es va exposar el programa

d'actuacions executat durant el 2005; es va presentar la proposta del pla d'actuacions i pressupost per a l'any 2006 i en acabar hi va haver un torn obert de paraules i una recollida de propostes i suggeriments.

2.1.2. Ruta dels castells de Lleida

La ruta dels castells de Lleida és una iniciativa privada de la Fundació Castells Culturals de Catalunya que coordina visites guiades a castells de propietat particular: Montsonís (a la Noguera), Montclar (a l'Urgell), Florejacs, Vicfred i les Pallargues (a la Segarra) i el castell de Mur (al Pallars Jussà). A l'Urgell, al castell de Montclar, s'hi poden realitzar visites guiades amb un horari fix, tots els diumenges i festius, a les 11, 12 i 13 h. Per a altres horaris cal concertar visita.

A la comarca de l'Urgell hi ha un gran nombre

**Cap de Setmana Ibèric
al Molí d'Espígol
de Tornabous.**

(Arxiu fotogràfic del
Consell Comarcal
de l'Urgell).

de castells que es troben en fase de consolidació. Per exemple els castells de Guimerà, Ciutadilla, Verdú, Maldà i Bellpuig en són un exemple. A la majoria d'ells es fan visites guiades al llarg de l'any i també s'hi organitzen actes culturals.

2.1.3. Ruta dels Ibers

La ruta dels ibers fou creada l'any 1998 pel Museu d'Arqueologia de Catalunya i els responsables dels diferents poblats ibèrics que conformen aquesta ruta. A la zona de Lleida hi ha la Ruta dels Ilergets, amb la Fortalesa dels Vilars d'Arbeca (a les Garrigues) i el Molí d'Espígol de Tornabous, el qual està obert al públic els dissabtes i diumenges. Darrerament s'ha fet un avantprojecte d'un Pla Director del Monument.

Des del Consell Comarcal de l'Urgell s'està donant a conèixer el Poblats Ibèric a través de diferents mitjans. Malgrat tot, caldria fer més promoció i millorar-ne la imatge, els accessos, la neteja, el manteniment dels panells informatius, etc.

Des de l'any 2001 se celebra conjuntament a tots els poblats de la Ruta dels Ibers el Cap de Setmana Ibèric, amb aquesta iniciativa es pretén potenciar i donar a conèixer de forma conjunta els diferents jaciments ibèrics de Catalunya que formen part de l'esmentada ruta. Són unes jornades de portes obertes, amb visites guiades i activitats pròpies de l'època ibèrica. El Museu Comarcal de l'Urgell col·labora en la coordinació d'aquest Cap de Setmana juntament amb el Museu d'Arqueologia de Catalunya.

Les activitats que es duen a terme són: visites

guiades, tallers de ceràmica, de teixit i de tintat, de jocs documentats a l'època, de fang, cistelleria, demostracions de forja, conferències, representacions d'escenes de la vida quotidiana realitzats per grups de recreació històrica, etc.

3. Informació cultural poble a poble

AGRAMUNT – 4.879 h.

La vila d'Agramunt és el centre geogràfic i la població capdavantera de la ribera del riu Sió. És una vila industrial, de serveis i agrícola, molt coneguda per les seves fàbriques de torró i de xocolata.

- Llocs d'interès:
- Església romànica de Sta. Maria
- Ajuntament
- Plaça Mercadal
- Espai Guinovart
- Museu Etnològic Municipal
- Casa de Poesia visual lo Pardal

El municipi d'Agramunt està configurat a redós de l'actual vila i dels pobles agregats d'Almenara Alta, Donzell d'Urgell, Mafet, Montclar, les Puelles i el nucli deshabitats de Rocabertí de Sant Salvador.

Montclar d'Urgell – 149 h.

- Llocs d'interès:
- Castell de Montclar
- Església barroca de St. Jaume

Mafet – 116 h.

- Llocs d'interès:
- Església de St. Llorenç
- Cases pairals de cal Torres i cal Benet del

Segarrenc

Almenara Alta – 20 h.

- Llocs d'interès:
- Pilar d'Almenara

Donzell d'Urgell – 39 h.

- Llocs d'interès:
- Ermita de St. Roc
- Església de St. Pere
- Monument a la dona

Les Puelles – 9 h.

- Llocs d'interès:
- Església de St. Domènec

ANGLESOLA – 1.293 h.

Vila agrícola que es troba a la zona més plana de la comarca on el canal d'Urgell travessa el seu terme. La vila sempre ha estat molt lligada al món del cavall.

- Llocs d'interès:
- Església goticorenaixentista de Sant Pau de Narbona
- Creu de terme gòtica
- Cases pairals de cal Pons, cal Gassol i ca l'Alsamora
- Espai del Carro

Façana principal de l'església romànica de Santa Maria d'Agramunt.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

El Pilar d'Almenara.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

**El Canal d'Urgell
al seu pas pel terme
d'Anglesola.**

(Arxiu fotogràfic del
Consell Comarcal
de l'Urgell).

**Espai del Carro
d'Anglesola.**

(Arxiu fotogràfic del
Consell Comarcal
de l'Urgell).

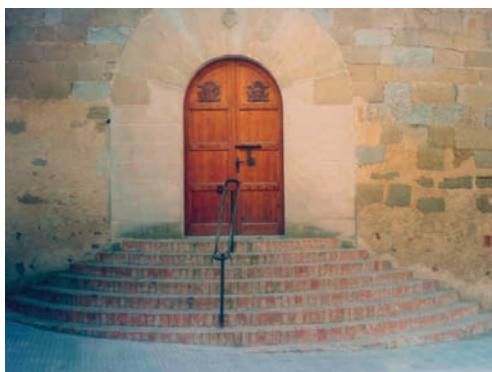
**Casa Museu Cal Gassol
BELIANES – 608 h.**

El terme municipal de Belianes es troba al curs final de la vall del riu Corb.

- Llocs d'interès:
- Ajuntament
- Ecomuseu
- Antic Molí d'Oli de Maurici Massot
- Església de St. Jaume
- Monument a la Marinada

**La Panera de
Castellserà.**

(Arxiu fotogràfic del
Consell Comarcal
de l'Urgell).

**Trobada de Grups
de Recreació Medieval
al castell de Ciutadilla.**

(Arxiu fotogràfic del
Consell Comarcal
de l'Urgell).

**Monument del Laberint
BELLPUIG – 4.084 h.**

Bellpuig s'assenta a l'oest de la comarca de l'Urgell, on les serres fan pendent cap a la plana. És la tercera vila en importància de l'Urgell, després de Tàrrrega i Agramunt.

- Llocs d'interès:
- Convent de St. Bartomeu
- Mausoleu del duc Ramon Folch de Cardona i Anglesola
- Església de St. Nicolau
- Castell
- Fundació Perelló

**Seana – 159 h.
EMD de Seana
Entitat Municipal Descentralitzada.**

- Llocs d'interès:
Església de St. Miquel

**CASTELLSERÀ – 1.117 h.
Població que s'assenta a la zona plana de la comarca de l'Urgell.**

- Llocs d'interès:
- Església de Sta. Magdalena
- Ermita de St. Sebastià
- Creu de terme
- La Panera

**CIUTADILLA – 245 h.
La poderosa silueta del castell marca la inconfundible imatge de la serra, des de la qual es dominen els horitzons oberts de l'Urgell i la Segarra.**

- Llocs d'interès:
- Castell
- Església de St. Miquel
- Ermita de St. Roc
- Cases pairals

**GUIMERÀ – 361 h.
És una vila medieval que té una fisonomia única; un laberint de carrers s'enfilen cap a l'església i el castell. El poble fou declarat l'any**

Convent de Sant Bartomeu de Bellpuig. (Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Vista general de Guimerà.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

1975 Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).

- Llocs d'interès:
- Església romànica de Sta. Maria
- Porxos de la plaça Major
- Portals
- Capella de St. Esteve
- Santuari de la Mare de Déu de la Bovera
- Convent de Vallsanta

LA FULIOLA – 1.020 h.

Es troba a la zona de l'Urgell on la plana és uniforme. Pertanyia senyorialment al monestir de Poblet. La Fuliola s'ha convertit en els darrers anys en un dels llocs més visitats de la comarca, ja que recorda aquella tradició de la sega amb la dalla i la batuda a l'era.

- Llocs d'interès:
- Església barroca de Sta. Llúcia
- Vila Closa i la plaça del Portal
- Cases pairals de cal Bep del Pau, Casa Tèrès, cal Pané i cal Farriol
- Museu d'armes i eines antigues del camp
- de Josep Pané
- Col·lecció geològica de fòssils i minerals de Lluís Ferrer

El poble agregat de la Fuliola és Boldú.

Boldú – 214 h.

– Llocs d'interès:

- Església de l'Assumpció
- Creu de terme
- Cases pairals de cal Batalla, ca la Simona i cal Boada.

MALDÀ – 283 h.

És un poble situat a 428 m d'altitud, on la història brolla per tots els racons.

- Llocs d'interès:
- Castell
- Església romànica de St. Pere
- Església neoclàssica de Sta. Maria

NALEC – 92 h.

El poble de Nalec està situat sobre un turó al marge esquerre del riu Corb. La major part del seu relleu és accidentat amb pronunciats desnivells, els més forts es donen sobre el riu.

– Llocs d'interès:

- Església barroca de St. Jaume
- Font dels Amics de Nalec
- Font de la Ginesta
- Creu de terme

ELS OMELLS DE NA GAIA – 156 h.

El poble té un municipi propi i està orientat cap al migdia, ocupant la falda sud d'un turó

on antigament hi havia el castell.

– Llocs d'interès:

- Església neoclàssica de Sta. Maria
- Esteles funeràries discoïdals

OSSÓ DE SIÓ – 70 h.

El terme municipal d'Ossó de Sió es troba a l'extrem nord-est de la comarca, en contacte amb la Segarra i la Noguera.

Llocs d'interès:

- Creu de terme gòtica
- Església de la Mare de Déu del Remei

Comprèn els municipis d'Ossó de Sió i els pobles agregats de Bellver d'Ossó, Castellnou d'Ossó i Montfalcó d'Ossó.

Bellver d'Ossó – 100 h.

– Llocs d'interès:

- Església romànica de St. Pere
- Creu de terme gòtica

Montfalcó d'Ossó – 27 h.

– Llocs d'interès:

- Església barroca de St. Miquel
- Castell

Castellnou d'Ossó – 33 h.

Llocs d'interès:

- Església de St. Pere
- Molí fariner del Marquès
- Torre Romana

PREIXANA – 413 h.

Antiga vila emmurallada situada a 3 km de Bellpuig. Antigament era un poble molt conegut per les seves pedreres, encara avui dia es conserva una important col·lecció d'esteles funeràries discoïdals trobades al cementiri i fetes pels picapedrers que hi havia a la vila.

– Llocs d'interès:

- Ermita i el parc de Montalbà
- Església goticorenaixentista de Sta. Maria

Detall del castell de Maldà.
(Castells de Lleida, SL).

Capella de Sant Llorenç

PUIGVERD D'AGRAMUNT – 244 h.

El poble s'enfila en un tossal a la ribera del riu Sió, a 336 m d'altitud. La configuració dels carrers i la constant presència de muralles ens indiquen la importància que va tenir antigament.

– Llocs d'interès:

- Església neoclàssica de St. Pere
- Castell
- Ermita de St. Miquel

Detall de l'església de Bellver d'Ossó.
(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Ermita de Montalbà a Preixana.
(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Castell de Rocafort de Vallbona.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Vila romana dels Reguers

SANT MARTÍ DE RIUCORB – 456 h.

- Llocs d'interès:
- Capella romànica del castell
- Església de St. Martí
- Museu Municipal Josep Farreras i Orrit

Sant Martí de Riucorb és el nom del municipi que aplega els pobles de Sant Martí de Maldà, Rocafort de Vallbona, Llorenç de Rocafort

Façana del Palau dels Marquesos de la Floresta de Tàrraga.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

i el Vilet.

Rocafort de Vallbona – 142 h.

- Llocs d'interès:
- Castell
- Església neoclàssica de la Transfiguració

Llorenç de Rocafort – 81h.

- Llocs d'interès:
- Església gòticorenacentista de St. Abdó i St. Senen
- Creu de terme

El Vilet – 18 h.

- Llocs d'interès:
- Església de Sta. Maria
- Antic molí fariner

TÀRREGA – 15.600 h.

Gràcies a la seva ubicació geogràfica la ciutat de Tàrraga ha estat sempre un important enllaç de comunicacions. L'activitat econòmica és actualment diversificada entre els diferents sectors. Els més importants són les indústries metal·lúrgiques, les d'olis i les de distribució comercial. Tàrraga és la capital de la comarca de l'Urgell i acull tota mena de serveis i iniciatives en els àmbits de l'ensenyament, el comerç, la sanitat, la cultura i l'esport.

- Llocs d'interès:
- Ajuntament
- Església Parroquial de Sta. Maria de l'Alba
- Museu Comarcal de l'Urgell
- Palau dels Marquesos de la Floresta
- Ermita i parc de St. Eloi
- Cambra de Comerç i Indústria
- Cases modernistes d'Enric de Càrcer
- Casa Sobies
- Castell
- Creu de terme
- Església de St. Antoni
- Cal Maimó
- Seu de la Casa de Cultura
- Església de la Mercè
- Església i convent del Carme
- Hospital
- Adoberia

Altet – 112 h.

- Llocs d'interès:
- Església neoclàssica de St. Pere

Santa Maria de Montmagastrell – 80 h.

- Llocs d'interès:
- Església barroca de Sta. Maria

Claravalls – 146 h.

- Llocs d'interès:
- Castell
- Església neoclàssica de St. Salvador
- Ermita barroca de la Mare de Déu dels Arcs

Creu de terme

La Figuerosa – 60 h.

- Llocs d'interès:
- Església neoclàssica de la Mare de Déu de l'Assumpció
- Ermita de St. Marçal

Riudovelles – 13 h.

- Llocs d'interès:
- Església romànica de St. Gil

El Talladell – 255 h.

- Llocs d'interès:
- Església de St. Pere
- Ermita de la Mare de Déu del Pedregal

TORNABOUS – 526 h.

Població que s'assenta a la zona plana de la comarca de l'Urgell.

- Llocs d'interès:
- Poblat Ibèric del Molí d'Espigol
- Església de Sta. Maria
- Ajuntament

El terme comprèn els agregats de la Guàrdia

i el Tarròs.

La Guàrdia – 191 h.

- Llocs d'interès:
- Torre de la Guàrdia de Déu
- Església de Sta. Maria
- Església romànica de St. Sebastià

El Tarròs – 116 h.

- Llocs d'interès:
- Monument al president de la Generalitat de Catalunya Lluís Companys

Vista parcial del parc i de l'ermita de Sant Eloi de Tàrrega.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Vista parcial del jaciment ibèric del Molí d'Espigol de Tornabous.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Vista del cimbori del Monestir de Vallbona de les Monges.

(Castells de Lleida, SL).

Detall de la façana de l'església de Santa Maria de Vilagrassa.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Església de Sta. Cecília
VALLBONA DE LES MONGES – 160 h.
 Vallbona de les Monges és una població on l'economia bàsica és l'agricultura de secà, amb vinyes, oliveres, ametllers i alguns cereals.

- Llocs d'interès:
- Monestir cistercenc de Sta. Maria
- Església neoclàssica de Sta. Maria
- Creu de terme gòtica

Plaça del monestir
 Montblanquet i Rocallaura són pobles agregats a Vallbona de les Monges.

Montblanquet – 6 h.

- Llocs d'interès:
- Església romànica de St. Andreu

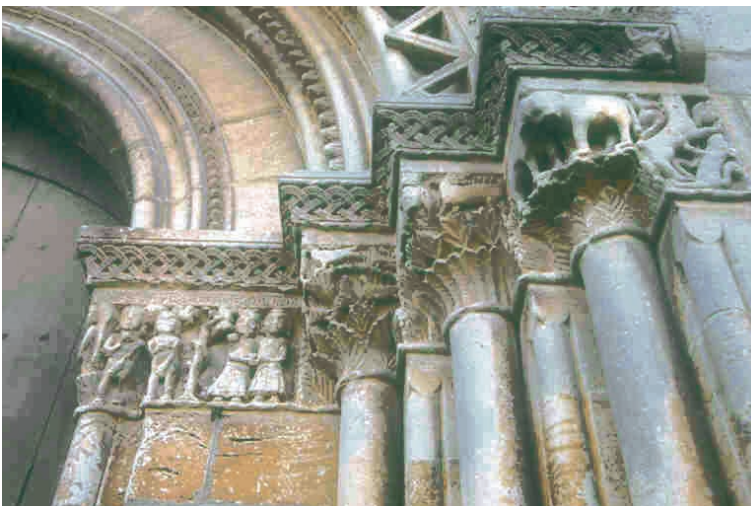
Rocallaura – 104 h.

- EMD de Rocallaura - Entitat Municipal Descentralitzada
- Llocs d'interès:
- Església de St. Llorenç
- Castell
- Santuari del Tallat

VERDÚ – 1.112 h.

El poble és important i molt conegut per la fama dels seus càntrics o sillons negres d'aigua fresca. La població està declarada Zona d'Interès Artesanal de Catalunya per la Generalitat.

- Llocs d'interès:
- Església goticorenaixentista de Sta. Maria
- Ermita de St. Miquel
- Castell de Verdú
- Museu de Juguets i Autòmats. Col·lecció
- Mayoral

Museu d'Arqueologia
VILAGRASSA – 449 h.
 El poble està situat al bell mig de la comarca de l'Urgell, a la vall del riu d'Ondara, poc després de la seva confluència amb l'afluent Cercavins.

- Llocs d'interès:
- Església romànica de Sta. Maria
- Ermita renaixentista del Roser

3. Fires i festes de l'Urgell

En els darrers anys s'han anat organitzant des de les administracions locals i entitats privades fires i mercats a moltes localitats de la comarca. Aquests esdeveniments volen conjuminar el vessant purament comercial amb el cultural i lúdic, de cara a promoure els respectius municipis.

Entre els anys 2004 i 2005 s'ha creat un nou ventall d'esdeveniments lúdics a la comarca, com són : el Raid Hípic d'Anglesola, la Festa del Bandoler a Castellserà, la Fira del Col·leccionisme a Verdú i la Fira de l'Ametlla a Vilagrassa, entre altres. Això indica la voluntat per part dels municipis de donar a conèixer el seu patrimoni històric i cultural a

- la població.
- Agramunt
 - Agr'auto (març)
 - Paellada popular (juny)
 - Fira del Torró i la Xocolata a la Pedra (octubre), declarada d'interès comarcal.
 - Mercat de Nadal (desembre)
 - Anglesola
 - Festa dels Tres Tombs i Fira medieval
 - (abril), declarada d'interès comarcal.

Festa del Segar i Batre de la Fuliol.
 (Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Fira del Torró i de la Xocolata a la Pedra d'Agramunt.
 (Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Mercat Medieval de Guimerà.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

- Raid Hípic (maig)
 - Belianes
 - Marxa Ecològica i per la Pau (maig).
 - Festa de l'Oli (desembre), declarada d'interès comarcal.
- Bellpuig
- Festivitat dels Dolors (abril), declarada d'interès comarcal.
 - Torneig Internacional de Futbol "Vila de Bellpuig" (juny).
 - Campionats de Motocròs al Circuit de Catalunya Montperler.
- Castelserà
- Festa del Bandoler (maig).
- Ciutadilla
- Trobada de Grups de Recreació Medieval i Històrica (abril).
- Guimerà
- Mercat Medieval (agost), declarada d'interès comarcal.
- La Fuliola
- Festes del Segar i el Batre (juny-juliol), declarades d'interès comarcal.
- Tàrrega
- Festa dels Tres Tombs i Mercat Tradicional (gener).
 - Firacóc (maig).
 - Fira del Medi Ambient (juny).
 - Fira del Caçador "Ciutat de Tàrrega" (setembre).
 - Fira de Teatre al Carrer (setembre), declarada d'interès comarcal.
 - Fira d'Artistes i d'Activitats Tradicionals (desembre).
 - Campionats de Resistència de Quads i Autocròs al Circuit Permanent.
- Tornabous
- Cap de Setmana Ibèric al Molí d'Espígol (octubre), declarat d'interès comarcal.
- Verdú
- Festa del Silló i Fira de la Ceràmica (juny).
 - Verdú, capital del col·leccionisme (juliol).
 - Festa de la Verema i del Vi (octubre), declarada d'interès comarcal.
- Vilagrassa

Fira de l'Ametlla (setembre).
Pessebres vivents de Rocafort de Vallbona, Sant Martí de Maldà (declarat d'interès comarcal) Tàrrrega i Vallbona de les Monges. (desembre-gener).

– Mercats:

- Dilluns al matí, mercat a Tàrrrega.
- Dimarts al matí, mercat a Bellpuig.
- Dimecres al matí, mercat a Agramunt.
Primer diumenge de mes, al matí, Mercat de segells, monedes i pins, a Tàrrrega.
- Segon diumenge de mes, al matí, Trobada de Col·leccionistes i Mercat de Fil·latèlia i Numismàtica a Bellpuig.
- Tercer dissabte de mes, a la tarda, Mercat de les Antiguitats i les Arts a Tàrrrega.
- Mercapati, Mercat de les rebaixes a Tàrrrega (juliol).

Fira de Teatre Mercat internacional de les arts escèniques

La Fira de Teatre al Carrer, fundada l'any 1981, converteix la ciutat de Tàrrrega en un magnífic aparador de les arts escèniques contemporànies i en una impressionant festa popular. Després d'un quart de segle d'existència continuada, ha esdevingut un dels mercats de les arts escèniques més dinàmics de tot Europa. Anualment, el segon cap de setmana de setembre, artistes, programadors teatrals, productors, institucions..., així com un públic molt participatiu, tenen la seva cita a Tàrrrega per mostrar o conèixer les creacions més actuals de les arts escèniques.

L'eix central de la Fira el constitueixen les actuacions d'una vuitantena de companyies de procedència nacional i internacional. Espectacles visuals, multidisciplinars, dansa, circ, titelles...; totes les arts escèniques tenen cabuda a Tàrrrega. La majoria dels espectacles programats són novetat, estrenes o preestrenes i es representen al carrer o en recintes tancats seguits per una audiència nombrosa i fidel.

El mercat professional: La Llotja

La Llotja és l'espai que concentra l'activitat professional de la Fira de Teatre. És el punt de trobada i intercanvi dels professionals acreditats que vénen a Tàrrrega a comprar i vendre espectacles i el centre neuràlgic d'activitats. L'indret principal de La Llotja és el Pavelló Firal, una àrea temàtica amb estands d'exposició, que permet a les institucions, empreses, xarxes i companyies donar a conèixer el seu treball i els seus projectes.

La Llotja té una transcendència econòmica cada cop més important en el sector de les arts escèniques, atès que genera, directament o indirectament, una xifra de negocis menyspreable. D'aquí l'enorme interès dels artistes per participar a la Fira, on tenen una oportunitat única per obrir nous mercats als seus espectacles.

Professionalització i internacionalització

La Fira de Teatre té una orientació cada cop més professional, en el sentit que una bona part dels esforços organitzatius es dediquen a dotar de serveis i facilitats la comunitat de professionals de les arts escèniques que hi participen. Avui per avui, el 90% dels programadors teatrals que s'acrediten² compren algun dels espectacles que s'hi ha programat i això fa que actualment la Fira de Tàrrrega sigui una de les més dinàmiques del seu sector en l'àmbit europeu.

Aquesta projecció s'acompanya de la voluntat per part de la Fira de tenir una presència ac-

Festa de la Verema i del Vi de Verdú.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

Festa del Silló i Fira de la Ceràmica de Verdú.

(Arxiu Fotogràfic del Consell Comarcal de l'Urgell).

¹ Dades de 2004. Enquesta anual de contractació distribuïda entre els professionals acreditats

² Any 2005: 807 professionals acreditats corresponents a 406 entitats diferents.

**Representació de
l'Arbre de la Memòria
dels Comediants a la
25a Fira de Teatre
al Carrer de Tàrraga.**

(Fotografia: Núria
Boleda. Arxiu fotogràfic
de la Fira de Teatre
al Carrer de Tàrraga).

tiva en la primera línia internacional, tant pel que fa a participació en fòrums, xarxes o festivals, signatura de convenis amb instituts culturals de diferents països per promoure la participació de companyies internacionals, participació en projectes europeus, com a l'hora d'esdevenir seu de trobades o reunions. La internacionalització de la Fira es vehicula bàsicament en dos fronts: en l'àmbit de la programació i en l'àmbit de participació de professionals. El fet que la Fira programi espectacles internacionals interessa especial-

ment els programadors teatrals de l'Estat espanyol; d'altra banda, la participació de professionals estrangers a la Fira és la garantia que les creacions autòctones tindran una sortida efectiva als circuits de distribució artística internacionals.

Audiència

Segons les dades dels estudis realitzats per la Universitat de Lleida els anys 2000³ i 2004, entre els visitants de la Fira, el grup majoritari el formen les persones entre 20 i 29 anys

³ Els resultats de l'estudi realitzat per la Universitat de Lleida que va dirigir el Dr. Francisco Juárez Rubio, estan publicats al volum *Economia i cultura. Enquesta sobre l'impacte econòmic de la 20a Fira de Teatre al Carrer de Tàrraga*, del qual en són autors Francisco Juárez, Mercè Clop i Carmina Badia. Tàrraga, 2001. Col·lecció de La Lotja, núm. 7. El mes de setembre de 2004, coincidint amb la 24a edició de la Fira, el mateix equip del Dr. Juárez ha dut a terme un nou estudi, encara en procés d'anàlisi, que aportarà dades rellevants per tal de realitzar una anàlisi evolutiva de l'impacte socioeconòmic de la Fira de Teatre.

(42%) i el segon grup és el de 30 a 39 anys. Per tant, el 85% dels visitants estan dins la franja dels 20 als 29 anys.

El públic de la Fira prové majorment de Barcelona, Lleida, Girona, Tarragona, València i Aragó, però l'acció dels mitjans de comunicació permet que la Fira sigui coneguda arreu del país per totes aquelles persones interessades en els esdeveniments lúdics i culturals en general.

La mitjana declarada d'anys d'assistència és de 6,56, xifra que mostra un alt índex de fidelització dels espectadors de la Fira de Teatre. En cada edició, un 25% dels espectadors assisteix per primera vegada, un altre 25% ve des de fa menys de 4 anys, un altre 25% ve fa més de quatre anys i menys de 10, i el 25% restant ve des de fa més de 10 anys.

Públic professional

El públic professional que assisteix a Tàrrrega pertany a l'àmbit artístic (autors, directors i intèrprets), a l'àmbit dels professionals de la gestió (programadors, promotors i mànagers) i a l'àmbit dels mitjans de comunicació.

La Fira, a més de la representació de l'Estat espanyol, acull una important selecció de companyies teatrals de tot el món. Els professionals de la gestió són en la seva majoria de l'àmbit espanyol i europeu, tot i que en les darreres edicions s'ha registrat la presència de representants americans, africans i asiàtics. La majoria dels principals mitjans de comunicació espanyols assisteixen a Tàrrrega, així com agències de notícies i alguns dels més prestigiosos mitjans europeus.

Difusió

L'Àrea de Comunicació de la Fira de Teatre treballa al llarg de tot l'any en la difusió del certamen. A banda de la confecció dels suports gràfics oficials, es treballa intensament en la projecció als mitjans de comunicació, internet, informació al públic...

Pel que fa a la difusió a través d'internet, la Fira disposa d'una pàgina oficial (www.firatarrrega.com) on es publiquen les notícies que la Fira va generant i que al llarg de l'any 2005 va rebre més de 12.000.000 d'accessos. També compta amb una llista de distribució de notícies amb més de 2.500 adreces de persones interessades en tot allò que passa al voltant de la Fira de Teatre.

D'altra banda, el Servei de Premsa genera de forma permanent comunicats de premsa que tenen una excel·lent repercussió i gestiona entrevistes amb els representants de l'organització. Durant l'any 2005 es van generar 43 comunicats de premsa i 11 convocatòries. Pel

que fa a entrevistes (revistes, ràdio, portals d'internet i televisió) se'n van realitzar més de 125 a propòsit de la 25a edició de la Fira de Teatre. La gran expectació dels mitjans de comunicació fa que edició rere edició creixi l'assistència de periodistes durant els dies de realització de la Fira. Concretament el 2005 el Servei de Premsa va acreditar 209 periodistes.

25 anys d'història

El 2005 es van complir 25 anys de la Fira de Teatre. Al llarg d'aquest quart de segle la Fira ha viscut una evolució que l'ha dut a la primera línia de les arts escèniques internacionals. Allò que va néixer com una festa de vocació popular i participativa s'ha anat modelant i transformant fins a esdevenir un mercat especialitzat de referència que conserva, pel que fa als espectadors, l'esperit popular i festiu dels seus orígens i que té un impacte socioeconòmic indiscutible sobre el territori. La constància, la implicació i l'esforç de moltes persones i diverses institucions i empreses han permès que això fos possible.

De cara al futur la Fira segueix el seu camí amb la voluntat de mantenir-se en aquesta línia, reconeguda com un dels mercats internacionals de les arts escèniques més dinàmics d'Europa i sens dubte el més transcendent de l'Estat espanyol.

4. Paper del Consell Comarcal de l'Urgell en la gestió del turisme cultural a l'Urgell

El Consell Comarcal de l'Urgell té un paper clau en la promoció del turisme cultural de la comarca.

-
- La comarca té diferents d'atractius turístics:
-
- El Patrimoni històric i artístic
- Festes, fires i mercats
- Paisatge i natura
- Artesania
- Gastronomia i productes agroalimentaris
- La Ruta del Cister com a marca turística

Des de l'Oficina Comarcal de Turisme de l'Urgell es duen a terme diferents accions de promoció. El servei permanent de Turisme es dona des de l'Oficina Comarcal que està inscrita dins la Xarxa d'Oficines de la Generalitat de Catalunya, amb el número de registre 0025.

Des d'aquesta oficina s'intenta donar a conèixer la comarca de l'Urgell, promoure tots els aspectes d'interès turístic i, alhora potenciar-los.

Les tasques que es duen a terme són:

**Museu de Joguets
i Autòmats de Verdú.**
(Arxiu Fotogràfic del
Consell Comarcal
de l'Urgell).

1. Edició i reedició de fullets turístics.

– 2. Participació en fires.

Fires d'àmbit comarcal:

Fira del Medi Ambient de Tàrrega (juny)

Fira de l'Ametlla de Vilagrassa (setembre)

Fira del Torró i la Xocolata a la Pedra d'A-
gramunt (octubre)

Fires d'àmbit nacional:

Feria Internacional de Turismo FITUR a
– Madrid (gener)

– Salón Internacional de la Evasión y del Tu-
rismo SEVATUR a Sant Sebastián (març)

– Mostra turística a Pamplona (març)

Saló Internacional de Turisme de Catalun-
ya SITC a Barcelona (maig)

Feria de Turismo y Càmping Expovacacio-
nes a Bilbao (maig)

Feria Nacional del Turismo Rural Expotur
– a Madrid (octubre)

Fira Catalana del Consumidor Expro/Reus
– a Reus (octubre)

Fira de Turisme Rural Agrotur a Cornellà
(novembre)

Feria Internacional del Turismo de Interior
INTUR a Valladolid (novembre)

– 3. Senyalització de circuits turístics a peu i
amb btt.

–

Senyalització d'11 rutes circulars (10 són

PR- petit recorregut) i una és sender local.

Senyalització del GR 3-Sender de Gran

– Recorregut (Donzell d'Urgell-Agramunt-
Tàrrega-Verdú-Guimerà-Ciudadilla-Roca-
fort de Vallbona-Vallbona de les Monges)

Senyalització de la Ruta del Cister a peu GR
175, que uneix els tres monestirs de Poblet,
Santes Creus i Vallbona de les Monges.

4. Publicitat a mitjans de comunicació.

–

5. Organització de cursos, jornades i trobades.

– Cursos per posar en marxa establiments
de turisme rural

Jornades de sensibilització: destapa't,
mostra qualitat

La Direcció General de Turisme de la Ge-
neralitat de Catalunya amb la col·laboració
del Consell Comarcal de l'Urgell va ende-
gar una campanya de sensibilització dels
sistemes de gestió de qualitat en turisme,
Destapa't, mostra qualitat. Aquestes dues
jornades realitzades el mes de juny de
2005, anaven destinades als empresaris
del sector turístic privat, així com als tèc-
– nics, alcaldes i regidors de les administra-
cions turístiques públiques.

Trobades de museus, col·leccions i espais
visitables

**Museu Comarcal
de l'Urgell-Tàrraga.**
Sales Antoni
Alsina Amils.
(Fotografia: Oriol Saula.
Arxiu Fotogràfic
del Museu Comarcal
de l'Urgell-Tàrraga).

Arran de la presentació de l'Estudi de Dinamització Turística de l'Urgell, des de l'Àrea de Turisme del Consell Comarcal de l'Urgell s'ha començat a treballar fomentant la coordinació entre els diferents sectors.

S'ha creat un Grup de Treball pel Turisme Cultural de l'Urgell encarregat de recollir diferents propostes, suggeriments, inquietuds i proposar noves solucions per dinamitzar i potenciar la difusió de la gran varietat d'atractius turístics de la Plana de Lleida.

En aquestes reunions s'han tractat diversos temes i s'ha endegat una dinàmica de treball per poder implementar el sistema de promoció i difusió del patrimoni cultural i artístic de la zona.

Primer Curs Simposi El Monaquisme Cistercenc

El dia 9 de juliol de 2005 va tenir lloc el Primer Curs Simposi El Monaquisme Cistercenc a Santes Creus, el qual va ser dut a terme pel Museu d'Història de Catalunya, l'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus i la Ruta del Cister. Es varen tractar temes com: creació i formació d'un monestir cistercenc; la implantació del Cister al territori; la tipologia de les construccions conventuals cistercenques; l'economia monacal etc. Va estar adreçat a professors, estudiants universitaris i als interessats a conèixer el món monacal cistercenc.

6. Pàgines web

L'any 2005 es van renovar els continguts i imatges de les següents pàgines webs municipals.

<http://anglesola.ddl.net>
<http://belianes.ddl.net>
<http://castellsera.ddl.net>
<http://ciutadilla.ddl.net>
<http://guimera.ddl.net>
<http://fuliola.ddl.net>
<http://malda.ddl.net>
<http://nalec.ddl.net>
<http://omells.ddl.net>
<http://preixana.ddl.net>
<http://puigverdagramunt.ddl.net>
<http://santmarti.ddl.net>
<http://tornabous.ddl.net>
<http://vallbona.ddl.net>

Es preveu que aquest any 2006 es renovin els continguts, la informació i la imatge de la pàgina web del Consell Comarcal de l'Urgell, www.urgell.org i la pàgina web de La Ruta del Cister www.larutadelcister.info la qual ofereix tota mena d'informació turística de la zona, així com la guia d'activitats trimestrals de les comarques de l'Alt Camp, la Conca de Barberà i l'Urgell.

7. Elements de promoció

S'han imprès una sèrie d'elements de merchandising per anar a les Fires: bosses, caramels, galetes, motxilles, punts de llibre, adhesius, carpetes de La Ruta del Cister...

8. Edició mensual de l'Agenda Cultural de l'Urgell

Es continua amb l'edició de l'Agenda Cultural de l'Urgell, on es recullen les activitats lúdiques i festives de tots els municipis que formen la

**Espai Guinovart
d'Agramunt.**

(Fotografia: Font.
Arxiu Fotogràfic del
Consell Comarcal
de l'Urgell).

comarca i que té una periodicitat mensual.

9. Presentació de l'Urgell en power point
Motiu de la trobada de tècnics de turisme de la província de Lleida, organitzada pel Patronat de Turisme de la Diputació de Lleida, el mes de desembre de 2005 es va preparar una presentació de l'Urgell en power point. Mitjançant aquesta presentació es van mostrar els principals recursos turístics de la comarca per tal que els tècnics de turisme d'altres comarques captessin amb imatges i informació sintetitzada els principals atractius turístics de la zona.

10. Punt d'informació tàctil

El juliol de 2005 s'inaugurava el punt d'infor-

mació tàctil situat a la porta d'entrada del Consell Comarcal de l'Urgell. En aquest punt s'hi troba tota mena d'informació local i comarcal a qualsevol hora del dia. És una gran eina perquè el visitant hi pot cercar qualsevol dada que necessiti: serveis del Consell Comarcal, cultura, activitats, restaurants, allotjaments, rutes turístiques i museus de l'Urgell.

11. Press trip

El Comitè Executiu de la Cambra de Periodistes de Turisme d'Espanya, un grup de 15 periodistes, es van desplaçar els dies 7, 8 i 9 d'octubre de 2005 per la comarca de l'Urgell per tal de conèixer els productes turístics i fer-ne difusió en els seus mitjans.

– 12. Col·laboracions diverses

- Agenda cultural de Catalunya.
Revisió del fullet turístic de l'Urgell que edita la Generalitat de Catalunya.
- Revisió de les guies de turisme que edita el Patronat de turisme de la Diputació de Lleida-Ara Lleida.
Col·laboració en l'edició de la guia turística i de serveis de l'Urgell.

13. Coordinació d'excursions i activitats per la comarca

Es coordinen les visites a la comarca de l'Urgell dins la Campanya "Rutes d'Aproximació als Patrimonis Culturals de Catalunya i Navarra" que està duent a terme el Departament de Governació i Relacions Institucionals amb conveni amb el Ministerio de Defensa i altres institucions. Es duen a terme dues visites, una al castell de Montclar i l'altra a Vallbona de les Monges.

El mes d'abril de 2005 es van rebre tres visites de periodistes i tour operadors belgues, alemanys i holandesos interessats en el turisme religiós de Catalunya. Aquests Presstrips- Famtrips es van coordinar entre Turisme de Catalunya i la Ruta del Cister. Els periodistes i tour operadors europeus van conèixer els tres monestirs de Santes Creus, Poblet i Vallbona de les Monges, es van allotjar en l'hostatgeria del monestir de Sta. Maria de Vallbona on van poder compartir els àpats i les pregàries amb la comunitat religiosa.

14. Oficines de turisme de l'Urgell

L'Oficina Comarcal de Turisme de l'Urgell es coordina amb les oficines municipals de turisme d'Agramunt, de Vallbona de les Monges, de Verdú i també amb el Punt d'Informació turístic del Convent de St. Bartomeu de Bellpuig per tal dinamitzar i promoure conjuntament el sector turístic de l'Urgell. L'Oficina Comarcal de Turisme també dona a conèixer el patrimoni cultural i artístic de la zona a la resta d'oficines de turisme de Catalunya.

15. Trekorientació a la Ruta del Cister

Trekorientació és una original prova esportiva de caràcter popular que combina el senderisme i l'orientació pels llocs més singulars al voltant dels monestirs del Cister i que se celebra cada any durant la primavera.

16. Aïnara: la Ruta dels Monestirs - Gran Premi Affinity Advance

Des dels consells comarcals de La Ruta del

Cister, s'ha col·laborat en la segona edició d'Aïnara 2005. Es tracta d'una travessia a cavall per destacats monestirs i ermites de Catalunya.
17. Primer Cicle de Concerts d'Estiu

Es tracta d'un cicle de sis concerts que s'ha celebrat als tres monestirs de la Ruta del Cister durant els mesos de juliol i agost. Un total de 2.000 persones varen assistir a aquest esdeveniment musical. Ha estat una iniciativa molt ben rebuda pel públic i que enguany es pretén repetir.

18. Jornades Europees Patrimoni a Catalunya

El dia 2 d'octubre de 2005 se celebraren les Jornades Europees de Patrimoni a Catalunya. La Ruta del Cister, a la comarca de l'Urgell, s'hi va sumar duent a terme un itinerari guiat a peu per les cabanes i marges al terme de Vallbona de les Monges i la Vall del Maldanell i també un ampli ventall d'activitats arreu de les tres comarques.

19. Elaboració d'un fons fotogràfic de la Ruta del Cister

20. Col·laboració amb el camp d'aprenentatge de la Ruta del Cister

S'estan duent a terme activitats amb els professionals del Camp d'Aprenentatge dels monestirs de La Ruta del Cister ubicat a l'Espluga de Francolí i els diferents centres escolars de les tres comarques. Aquestes activitats tenen l'objectiu de potenciar el coneixement i l'estima dels espais d'interès artístic i cultural de les nostres terres entre el professorat i l'alumnat dels centres. Sota el títol: "Treballem el nostre entorn. La Ruta del Cister: un recurs a l'abast", es duran a terme xerrades i visites per tal de difondre les peculiaritats del patrimoni cistercenc i del seu entorn natural.

5. Paper del Museu Comarcal de l'Urgell en la gestió, estudi i difusió del patrimoni cultural de la comarca

Investigació:
Arqueologia, història, història de l'art, etnologia.

Documentació:
Fitxatge de les peces del museu, inventaris béns mobles i arquitectònics, reproducció fotogràfica i amb vídeo...

Preservació:
Conservació de les col·leccions...

Presentació:
Exposició permanent, exposicions temporals...

Nombre de visitants	2004	2005
Espai Guinovart d'Agramunt	6.210	6.794
Museu Etnològic d'Agramunt	1.293	1.354
Lo Pardal d'Agramunt	314	370
Convent de Sant Bartomeu de Bellpuig	2.702	1.470
Museu Comarcal de l'Urgell a Tàrrega	12.544	12.504
Monestir de Sta. Maria de Vallbona	22.226	26.912
Museu de Juguets i Autòmats de Verdú	9.006	22.973

Difusió:

Conferències, jornades, exposicions, revista Urtx, visites i tallers a escoles i grups diversos, edició de catàlegs, tríptics...

6. Iniciatives de turisme cultural

—
— Museus, espais visitables i col·leccions de l'Urgell:

-
- Espai Guinovart d'Agramunt
- La Casa Museu de Poesia Visual Lo Pardal d'Agramunt
- Museu Etnològic Municipal d'Agramunt
- Espai del Carro d'Anglesola
- Casa Museu Cal Gassol d'Anglesola
- Ecomuseu i Antic Molí d'Oli Maurici Massot de Belianes
- Convent de Sant Bartomeu de Bellpuig
- Fundació Perelló de Bellpuig
- Sala d'Art i Petit Museu Etnogràfic de Bellpuig
- Col·lecció Geològica Lluís Ferrer de la Fuliola
- Col·lecció d'armes antigues i eines del camp de Josep Pané de la Fuliola
- Castell de Montclar d'Urgell
- Museu Josep Farreras i Orrit de Sant Martí de Maldà
- Sala Marsà de Tàrrega
- Poblat ibèric del Molí d'Espígol de Tornabous
- Reial Monestir de Santa Maria de Vallbona
- Cal Talaveró, Centre d'Art de Verdú
- Museu de Juguets i Autòmats de Verdú
- Museu d'Arqueologia de Verdú

—7. Activitats de lleure als pobles de l'Urgell

-
- Visites guiades per Agramunt, Belianes, Bellpuig, Castellserà, Viutadilla, Guimerà, Tàrrega i Verdú
- Aprendre a restaurar un moble, a fer melmelades i conserves a Anglesola
- Activitats per al creixement personal a Belianes
- Golf Pitch&Putt a Bellpuig
- Escola de parapent i ala delta a Bellpuig
- Circuit de motocròs de Catalunya a Bellpuig
- Excursions a cavall i escola d'equitació de Tàrrega
- Circuit permanent de Tàrrega

Descobrir la part més dolça de l'Urgell: visita de les cambres de fruita de Tornabous

- Rutes guiades per la zona en quad (Tornabous)
- Artesà per un dia a Verdú
- Passejades a cavall a Vilagrassa

8. Allotjaments

Places d'allotjament a l'Urgell: 646 places (gener 2006)

- Residències Cases Pagès-RCP: 122 places
- Hotels, hostals i pensions: 339 places
- Albergs i cases de colònies: 124 places
- Apartaments turístics: 12 places
- Refugis: 24 places
- Hostatgeria monàstica: 25 places

Nombre de Residències Cases de Pagès-RCP a l'Urgell: 15 establiments (gener 2006)

- Anglesola (1)
- Bellpuig (1)
- Belianes (1)
- Castellserà (1)
- Ciutadilla (1)
- Donzell d'Urgell (1)
- Guimerà (2)
- Els Omells de na Gaia (1)
- Maldà (2)
- Montclar d'Urgell (1)
- Nalec (1)
- Tornabous (1)
- Vilagrassa (1)

Nombre d'allotjaments de propera obertura a l'Urgell: 12 establiments (gener 2006)

- Residències Cases de Pagès-RCP:
- La Guàrdia (1)
- Guimerà (1)
- Maldà (1)
- Vilagrassa (1)

Apartaments Turístics:

- Montclar (5)
- Verdú (2)
- Pensió:
- Sant Martí de Maldà (1)

—

—9. Projectes culturals a l'Urgell

Cal Trepal de Tàrrega- museu de maquinària agrícola i industrial

Farinera Balcells de Tàrrega

Poblat Ibèric dels Estinclells de Verdú

— Espai del Carro d'Anglesola

Museu de Guimerà

—

—10. Possibilitats dels recursos

—amb potencialitat turística,

—prèvia adequació i consolidació

Torre romana i molí medieval de Castellnou d'Ossó

Adoberia del Molí del Codina de Tàrrega

Ruta del canal d'Urgell

Ruta d'esglésies de la comarca

Ruta arqueològica per la comarca

11. Patrimoni natural a la comarca

El patrimoni natural de l'Urgell sembla menys tingut per no ser tan ric com el d'altres comarques catalanes, tot i això presenta múltiples possibilitats i té zones amb un clar atractiu paisatgístic. Actualment, amb les bicicletes o a peu es pot recórrer els camins de l'Urgell tot gaudint d'un paisatge ple d'encant, color i varietat, sobretot a la primavera i la tardor. Destaquen alguns trams de bosc de la ribera del riu Sió, amb una varietat important de flora (àlbers, xops, oms, freixes, salzes...) i fauna. A la part sud de la comarca hi ha boscos de carrascars o alzines de fulles petites i rebolls o roures de fulla petita.. El sotabosc de les pinedes està format pels coscolls, romers, timó, espígol. En època de bolets també és fàcil trobar-hi rovellons, mucoses, pebrassos o peus de rata.

Les masses forestals a l'Urgell són escasses

i disperses. Les espècies més comuns són: pi blanc, alzina carrasca i el roure de fulla petita en algunes obagues.

Pel que fa a la fauna als boscos hi trobem esparvers, mussols, perdius, guatlles, tòrtres i tudons. Els porcs senglars, esquirols, conills i rèptils viuen a les zones més boscoses de l'Urgell.

12. Valoració del patrimoni cultural i la seva gestió. Mancances i millores del turisme cultural de la comarca

El patrimoni cultural de la comarca és força ric i variat, amb monuments força emblemàtics en l'àmbit de Catalunya. Ja hem citat els casos del Molí d'Espígol de Tornabous, la torre romana de Castellnou d'Ossó, els castells de Verdú i Ciutadilla, el monestir de Vallbona de les Monges, el Convent de St. Bartomeu de Bellpuig, la terrissa negra de Verdú, les esglésies romàniques de Sta. Maria d'Agramunt, Vilagrassa i Verdú, el conjunt monumental de Guimerà i l'entorn paisatgístic de la vall del Corb.

Cal que el sector turístic públic i privat col·laborin conjuntament per un objectiu comú: aconseguir que l'Urgell sigui un bon destí de qualitat.

S'han de realitzar cursos especialitzats de formació de guies turístics per tal de poder oferir un bon servei de visites guiades a les poblacions o en els espais visitables.

A l'Urgell hi ha una rica i variada mostra de productes agroalimentaris de qualitat dels quals se'n pot treure molt partit. Hi ha els Torrns d'Agramunt amb la Indicació Geogràfica Protegida, l'oli d'oliva amb la Denominació d'Origen Protegida les Garrigues, els vins amb Denominació d'Origen Costers del Segre, els cócs, els embotits, els formatges, els panadons, la fruita fresca, la fruita seca...

Cal estimular els empresaris del sector de la restauració per tal que treballin conjuntament per dinamitzar el sector: es podrien crear jornades gastronòmiques aprofitant els productes de la zona.

Annex I

Pla de Desenvolupament Turístic de l'Urgell

1. L'Estudi de Dinamització Turística de l'Urgell realitzat l'any 2005 analitza els recursos turístics de la comarca i també el perfil del turista que visita l'Urgell. A partir d'aquí es poden extreure conclusions que ajudin a redactar propostes per millorar el producte turístic de la comarca.

1.1. Anàlisi dels recursos turístics de la comarca:

Es van inventariar 147 recursos turístics de la comarca, les tipologies predominants dels quals són:

- A. Patrimoni arquitectònic civil: 17%
- B. Patrimoni arquitectònic religiós: 51%
- C. Patrimoni escultòric: religiós o civil: 14%
- D. Festes i fires: 18%

Dels 147 atractius turístics inventariats, hi ha 16 museus i col·leccions obertes al públic. D'aquests, n'hi ha que disposen d'un gran ventall de possibilitats turístiques i, en canvi, no s'hi fan campanyes ni de millora ni de promoció.

D'aquests recursos estudiats, hi ha 25 festes, fires i esdeveniments lúdics dels quals 11 són Festes declarades d'Interès Comarcal per part del Consell Comarcal de l'Urgell. D'aquestes festes, n'hi ha que disposen d'una adequada promoció i difusió, però altres, en canvi, falta donar-les a conèixer més en diferents mitjans de comunicació i també enviant tríptics a les diferents oficines de turisme de la comarca i de Lleida.

En els dos últims anys s'han augmentat les festes i celebracions d'alguns municipis de l'Urgell.

Així, hi ha festes i esdeveniments lúdics on hi ha una gran afluència de públic que no disposen de serveis de restauració o d'allotjament per poder donar un servei de qualitat al visitant.

Dels 147 recursos inventariats, n'hi ha 30 que estan catalogats com a Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).

Aquesta catalogació l'atorga el Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Direcció General del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya als recursos o conjunts monumentals que reuneixen els valors històrics i culturals adients per a formar part de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic Català.

A part dels 30 recursos catalogats com a de BCIN, també n'hi ha 11 que tenen la protecció de Bé Cultural d'Interès Nacional integrat dins el Conjunt artístic (BCIN Incoat), que no arriba a la primera categoria, però que reuneix prou valors artístics i històrics per a formar part de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic Català.

L'administració municipal o comarcal pot declarar algun edifici o monument com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) si creu que reuneix totes les condicions i característiques per donar-li aquesta protecció i incloure'l dins el Catàleg del Patrimoni Cultural Català.

L'estat de conservació dels 147 recursos inventariats es pot considerar bo en un 68%. Un 8% dels recursos es troben en un estat deficient i necessiten reformes i millores en la seva estructura o el que queda d'ella.

Altres recursos tenen una gran riquesa arquitectònica, històrica i cultural amb alguna petita millora i més difusió serien altres atractius turístics de l'Urgell. Se'n podria treure més rendiment.

Un 70% dels 147 recursos analitzats tenen un bon accés, en canvi un 12% dels recursos tenen un difícil accés, tant en cotxe com a peu. Moltes vegades pel desnivell del terreny, pedres al camí, herbes...

En els 147 recursos, la localització és un factor determinant en la qualitat de l'accés ja que tan sols un 20% dels que estan ubicats fora del nucli urbà tenen un bon accés.

La senyalització direccional del 50% dels recursos és deficient, i cal, prioritàriament, millorar-la. Cal posar cartells informatius al centre de la població per tal d'indicar la direcció a seguir per arribar-hi.

La senyalització informativa del 75% dels recursos inventariats és nul·la i és imminent la necessitat de reforçar la senyalització informativa dels edificis i espais visitables.

D'aquesta llista de recursos analitzats, un 65% han de ser visitats per mitjà d'una concertació prèvia o cal esperar que sigui horari de culte religiós, com és el cas de les esglésies i tan sols un 14% disposen d'un horari fix d'obertura.

1.2. Anàlisi del turista que visita l'Urgell:

S'han elaborat 144 enquestes, un 38,8% de les quals han estat realitzades a l'Oficina Comarcal de Turisme de l'Urgell durant el mes d'agost de 2004 i un 15,9% al Museu Comarcal de l'Urgell entre els mesos de juliol 2004 i juny 2005.

El turista que visita la comarca de l'Urgell no pertany a una franja d'edat definida, malgrat que es mou entre els 30 i 60 anys. Hi ha una manca d'atracció vers el públic jove i de més de 60 anys.

La procedència més habitual dels enquestats és de la província de Barcelona (43 %). Cal treballar en la promoció de la comarca cap a les províncies de Girona i Tarragona ja que han tingut molt poca puntuació de visitants (3,4%). Cal potenciar també el mercat estranger ja que només hi ha un 2,7% de mercat francès.

Caldria fer més difusió de la Ruta del Cister entre la pròpia població local perquè es facin la Ruta més seva, ja que hi ha molta gent que no la coneix.

Les motivacions més destacades són, amb un 26,7%, conèixer el patrimoni cultural i artístic de l'Urgell i un 22,5% assistir a una festa o fira tradicional.

Les visites es realitzen principalment en parella (38,1%) i en família, amb 1 o 2 fills (33,3%). El mitjà de transport utilitzat és el cotxe propi (83,3%).

Les visites a la comarca han estat organitzades pel mateix turista (90,9%) i la seva estada a la comarca és de pas o d'un sol dia amb un 52,7%. Del 47,3 % que sí que es queda a dormir a l'Urgell, el 23% pernocta almenys 1 dia i el 38% es queda un cap de setmana o tres dies.

Cal generar esforços amb els responsables dels edificis religiosos i dels museus i col·leccions privades perquè puguin establir uns horaris d'obertura al públic fixos. També cal incloure un servei de visita guiada en alguns dels museus de la comarca que no estan oberts, per exemple l'Espai del Carro d'Anglesola, l'Ecomuseu de Belianes i l'Antic Molí d'Oli de Maurici Massot de Belianes.

D'aquest 47,3% de turistes que es queden a dormir a la comarca, un 18% ho fa a casa de familiars, un 25,5% en allotjaments rurals i el 39 % a la seva segona residència.

Un 32 % ha obtingut informació a partir de familiars, amics o coneguts, un 18,4% ha visitat algunes pàgines web i un 17,4% ha rebut informació per altres mitjans com poden ser ràdio.

El patrimoni cultural (22,8%), el paisatge (17,7%), la tranquil·litat (14,1%), les festes i fires (13,4%) i la gastronomia (13,4%) han estat els aspectes que més els han agradat de la seva estada a l'Urgell.

Els aspectes menys valorats són diversos: la xarxa de transport públic, les deficients comunicacions per carretera, la mala senyalització dels municipis i dels edificis o llocs visitables i que alguns edificis romanen tancats al públic i per tant no els poden visitar.

2. Mitjançant un quadre DAFO: Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats es poden diagnosticar els principals punts forts i febles del producte turístic de la comarca.

Resultats obtinguts:

Debilitats

- Deficiències en la senyalització d'alguns recursos turístics cosa que dificulta l'orientació del nou visitant que no coneix el municipi.
- Manca de senyalització informativa dels espais o edificis visitables.
- Xarxa de transport públic de línia regular deficient per desplaçar-se d'una població a una altra.
- Manca d'inversions en la línia fèrria.
- Manca d'una regidoria de turisme en gran part dels municipis de la comarca.
- Poca capacitat pressupostària de les poblacions per al turisme.
- Oferta insuficient de visites guiades.
- Manca d'una oficina municipal de turisme permanent en poblacions amb gran potencial turístic.
- Escassa coordinació entre els empresaris de cooperatives, artesanía, museus, cultura, restauració, allotjaments i turisme de lleure per crear paquets turístics i potenciar l'estada del turista a l'Urgell.
- Baixa professionalització del sector turístic de la comarca, quant a guies turístics, cambrers o cuiners...

Fortaleses

- L'Urgell forma part de la marca turística La Ruta del Cister.
- Qualitat de la gastronomia i dels productes alimentaris locals com el vi, l'oli d'oliva, el torró, la fruita dolça, la fruita seca i els cócs de recapte.
- Gran riquesa del patrimoni arquitectònic com castells, torres de guaita, esglésies,

monestirs, convents, cabanes de volta, molins d'aigua...

- Important representació de patrimoni escultòric de gran riquesa artística i històrica com les creus de terme, el mausoleu de Ramon Folc de Cardona de Bellpuig o el retaule d'alabastre de Josep M. Jujol de Guimerà entre altres.
- Interessant nombre de museus i espais visitables.
- Inexistència d'espais visitables amb molta aflluència de públic.
- Àmplia oferta complementària diversificada i en augment: festes i fires, turisme rural, esdeveniments culturals...
- Es coneix la comarca per les festes i esdeveniments lúdics que se celebren al llarg de l'any, com la Fira de Teatre al Carrer de Tàrrega o la Fira del Torró i la Xocolata a la Pedra d'Agramunt.
- Propera obertura de diversos establiments d'allotjament, sobretot de residències de cases de pagès que ampliarà la capacitat de places hoteleres a l'Urgell.
- Espais naturals de gran interès paisatgístic, de flora i fauna com la serra del Tallat, la vall del Corb o la ribera del Sió.
- Proximitat dels eixos de comunicació més importants: autovia A-2, la C-14, la C-53, l'Eix Transversal...
- Municipis i pobles petits tranquils i poc sorollosos, ideals per descansar. Per exemple Maldà, Nalec, els Omells de na Gaia o Rocafort de Vallbona entre altres.
- Gran quantitat de segones residències en èpoques de vacances i caps de setmana.

Amenaces

- Propera implantació d'un centre penitenciari al terme municipal de Tàrrega. No se sap com afectarà el sector turístic.
- Una baixa qualificació dels professionals que treballen en el sector turístic privat pot implicar nivells baixos de la qualitat del servei ofert.
- Sensibilització relativa de la pròpia població local del patrimoni turístic de l'Urgell i que forma part de La Ruta del Cister.
- Manca d'una associació que aglutini el sector de la restauració de la comarca.

- Escassa implicació municipal en el turisme de la comarca.
- Minsa col·laboració entre el sector públic i el sector privat.
- Poca col·laboració entre els empresaris del sector públic i privat.
- Manca de continuïtat per part dels fills en empreses de tradició artesanal i ceramista, en restaurants o allotjaments.
- Massiu creixement urbanístic a la comarca de l'Urgell.
- Destrucció de la natura i manca de recursos: incendis, manca d'aigua, poca sensibilització envers el reciclatge...

Oportunitats

- Aprofitar la situació estratègica de l'Urgell.
- Proximitat de les grans àrees emissores de turisme com Barcelona o Lleida.
- El turisme pot ajudar a la població jove local a trobar una feina alternativa a les activitats tradicionals i no tenir la necessitat d'abandonar el seu poble.
- La percepció que es té de l'Urgell com una comarca receptora de nous veïns, sobretot a les principals poblacions Agramunt, Bellpuig i Tàrrega.
- Creixent demanda del turisme rural, coincidint amb la saturació dels habitants de les grans àrees metropolitanes que necessiten l'entorn rural per trencar la rutina diària.
- Ofertes turístiques en augment: residències cases de pagès, festes i fires i oferta complementària.
- Ofertes turístiques properes: l'Espai Cultural dels Canals d'Urgell a Mollerussa, el Monestir de Poblet a la Conca de Barberà, els castells de la Segarra o el futur estany d'Ivars.
- Aprofitar la implantació del centre penitenciari a Tàrrega:
 - Dinamitzarà l'activitat econòmica i comercial de la zona?
 - Augmentarà la seguretat ciutadana?
 - Hi haurà 417 llocs directes de treball i llocs de treball indirectes en la demanda de serveis i subministraments a Tàrrega i la comarca?
 - Millorarà la xarxa de comunicacions?
 - Millorarà el sanejament i els subministraments?

Annex II

Propostes de millora del turisme de l'Urgell

1. Senyalització

A. Enfortir la senyalització direccional viària dels recursos turístics

A.1. Cercar subvencions al Ministerio de Fomento o a la Direcció General de Carreteres de la Generalitat de Catalunya.

A.2. Unificar criteris de forma, textura, color en la instal·lació de la senyalització.

B. Millorar la senyalització direccional dels recursos turístics dins els municipis

B.1. Col·locar plafons amb un mapa d'informació a l'entrada del municipi.

B.2. Dissenyar una línia de cartells indicatius al centre urbà del municipi amb els recursos turístics i altres serveis d'interès.

2. Informació

C. Invertir en la millora de la senyalització informativa dels recursos turístics

C.1. Col·locar plafons informatius a la vora dels edificis per tal d'aportar la màxima informació de l'edifici o el monument al turista.

C.2. Instal·lar un punt d'informació tàctil a tots els municipis de l'Urgell.

C.3. Facilitar aquesta informació en diferents idiomes: català, castellà, anglès i francès.

C.4. Inicidir en els idiomes en tots els àmbits: pàgines web, l'agenda cultural, fullets turístics, mapes...

3. Conservació

D. Consolidar les restes de recursos de patrimoni arquitectònic i històric

D.1. Invertir esforços en la consolidació i el manteniment de les restes de gran valor de determinats atractius turístics.

E. Potenciar la imatge i la qualitat dels espais visitables

E.1. Generar esforços en el manteniment i la conservació dels recursos visitables.

E.2. Incrementar el manteniment i la bona imatge: decoració, mobiliari urbà, més zones verdes...

4. Accessos

F. Realitzar accions de millora en l'accessibilitat i les barreres arquitectòniques de determinats espais públics

F.1. Invertir en l'adequació i la informació de determinats espais públics per a persones amb discapacitats físiques o psíquiques.

F.2. Sensibilitzar el personal que treballa en el sector turístic de la importància que té conscienciar-se sobre aquesta problemàtica social.

5. Horaris-obertura

G. Satisfer les inquietuds del visitant

G.1. Contactar amb els responsables municipals o dels edificis religiosos per tal d'obrir aquests espais.

G.2. Informar-los dels avantatges que tindria per a la població d'allargar l'estada del turista a la zona.

G.3. Establir uns horaris d'obertura concrets, sobretot en caps de setmana, festius, vacances d'estiu, Setmana Santa i Nadal.

6. Transport

H. Millorar la xarxa de transport públic

- H.1. Cercar subvencions per tal de millorar la infraestructura i el sistema de transport existent.
- H.2. Contactar amb els empresaris de transport públic per carretera per informar-los de l'important paper que juguen en el sector turístic.
- H.3. Reforçar i ampliar els horaris i les freqüències de determinats trajectes.
- H.4. Proposar a les agències de viatges de la comarca la creació de noves rutes en autocar- La Ruta del Cister.
- H.5. Mantenir les parades dels autobusos i les estacions de tren en bones condicions.
- H.6. Col·locar informació turística en llocs estratègics de les parades d'autocar o estacions de tren.
- H.7. Incrementar l'oferta complementària de lloguer de vehicles i de bicicletes i BTT.

7. Població local

I. Fomentar la participació local en l'activitat turística

- I.1. Planificar una campanya de conscienciació dels recursos que disposa cada municipi i que formem part de La Ruta del Cister.
- I.2. Informar-los que de la mútua col·laboració tots en podem sortir beneficiats.
- I.3. Animar la població local a implicar-se en el turisme i en La Ruta del Cister.
- I.4. Insistir en la importància de la bona acollida al visitant- Nosaltres som venedors del producte turístic.

8. Establiments privats: restaurants, allotjaments i oferta complementària

J. Allargar l'estada del visitant a la comarca

- J.1. Apostar per la creació de paquets turístics.
- J.2. Potenciar la col·laboració mútua entre els diferents sectors, tant el públic com el privat.
- J.3. Reunir el sector públic i privat per tal de treure conclusions, idees i suggeriments.
- J.4. Dissenyar un paquet turístic de qualitat amb oferta variada i diversa.

9. Gastronomia

K. Promoure la rica gastronomia i els productes agroalimentaris de la terra

- K.1. Reunir el sector privat per buscar noves propostes aprofitant els productes de la terra i la varietat gastronòmica de l'Urgell.
- K.2. Fomentar l'associacionisme en el sector turístic, sobretot en la restauració.
- K.3. Creació de jornades gastronòmiques per potenciar aquests productes.
- K.4. Desestacionalitzar el sector
- K.5. Elaborar una guia gastronòmica completa dels restaurants de l'Urgell.
- K.6. Preparar una ruta gastronòmica pels restaurants de la comarca.
- K.7. Establir contactes amb les cooperatives d'oli, cellers, comerços... per treballar conjuntament.
- K.8. Dissenyar noves ofertes i noves sortides pels seus establiments: visites guiades...
- K.9. Crear un llistat actualitzat dels empresaris dels productes agroalimentaris .
- K.10. Que el sector públic dinamitzi les trobades del sector privat.
- K.11 Treballar conjuntament el sector públic i privat.

10. Artesania

L- Potenciar l'artesanía com un atractiu turístic potent

- L.1. Contactar amb els empresaris artesans per reunir-los i que en sorgeixin noves propos-

tes, idees i solucions.

- L.2. Informar-los dels avantatges que té la col·laboració i treballar conjuntament pel sector.
- L.3. Elaborar una guia d'artesanía completa, paral·lela amb La Ruta del Cister.
- L.4. Realitzar activitats relacionades amb l'artesanía en l'àmbit comarcal.
- L.5. Ampliar l'oferta complementària dels empresaris artesans.
- L.6. Buscar l'originalitat creant un record que identifiqui el municipi o la comarca.

11. Festes, fires i mercats

M- Identificar l'oferta lúdica i festiva com un recurs turístic

- M.1. Reunir els responsables,(regidors, alcaldes) dels municipis que disposen d'oferta festiva i lúdica per tal de treballar conjuntament, i perquè aportin suggeriments, idees...
- M.2. Elaborar un calendari festiu comarcal. Establir una planificació per evitar coincidència de festes i esdeveniments en un mateix cap de setmana...
- M.3. Desestacionalitzar el turisme a la zona.
- M.4. Cercar subvencions i ajudes per finançar la festa
- M.5. Estudiar com millorar l'oferta dels serveis i la infraestructura per poder oferir tots els serveis al visitant.
- M.6. Implicació total del municipi i de les entitats públiques
- M.7. Allargar l'estada del visitant, allargant l'oferta complementària.
- M.8. Promoure la festa o fira en tots els àmbits comarcals, provincials i de Catalunya.
- M.9. Instal·lar un plafó en un lloc visible per tal d'informar de les activitats i esdeveniments d'aquella setmana al municipi.
- M.10. Informar a les Oficines de Turisme de les festes i fires que es fan, enviar tríptics...
- M.11. Realitzar un sistema de difusió conjunt, de manera que una festa que es realitzi al mes de març, es pugui difondre en una festa que es fa al febrer.